

Aanpakken van veiligheid; waar ligt de prioriteit?

Voor gemeenten en provincie is veiligheid een belangrijk thema. Hoe ervaren Groningers de veiligheid? Wat kunnen zij zelf doen om de veiligheid in de buurt te verbeteren? En waar moeten gemeenten en politie hun prioriteiten leggen? Ruim 1.100 leden van het Groninger Panel hebben hun mening gegeven.

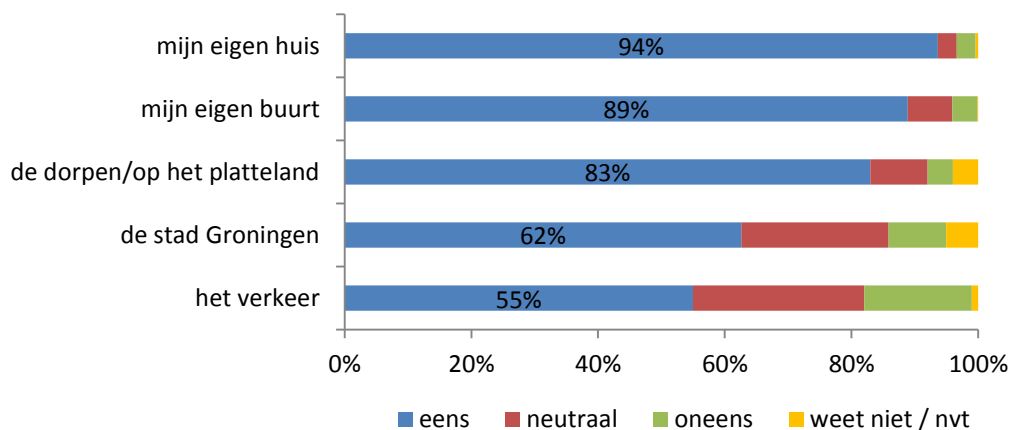
In het kort

- Een grote meerderheid van de Groningers voelt zich veilig in hun directe woonomgeving. Een kwart van de burgers mijdt specifieke plekken in de eigen woonbuurt.
- Eén op de vijf Groningers wil helpen de veiligheid in de eigen buurt aan te pakken. Dit door melding te maken van verloederde of onveilige situaties, of door deel te nemen aan zogenaamde buurtpreventieprojecten.
- Verkeersveiligheid is het belangrijkste veiligheidsthema volgens de Groningse bevolking. Eén op de vier burgers vindt dat dit met voorrang moet worden aangepakt.

Ruim voldoende voor de veiligheid in de buurt

De meeste Groningers voelen zich veilig in hun eigen buurt. Het gemiddelde rapportcijfer hiervoor is een acht. Toch voelt niet iedereen zich veilig. Welke Groningers zijn dit? En waar voelen zij zich minder veilig? Groningers voelen zich vooral veilig in huis of dicht bij huis. Minder veilig voelen zij zich in de stad Groningen en in het verkeer. Het zijn vooral ouderen die zich hier onveilig voelen: minder dan de helft van de ouderen (65+) voelt zich veilig in het verkeer of in de stad Groningen. Tegenover circa zeven op de tien panelleden uit de jongere leeftijdscategorie (18 t/m 34 jaar).

Figuur 1. Ik voel me veilig in, N=1106

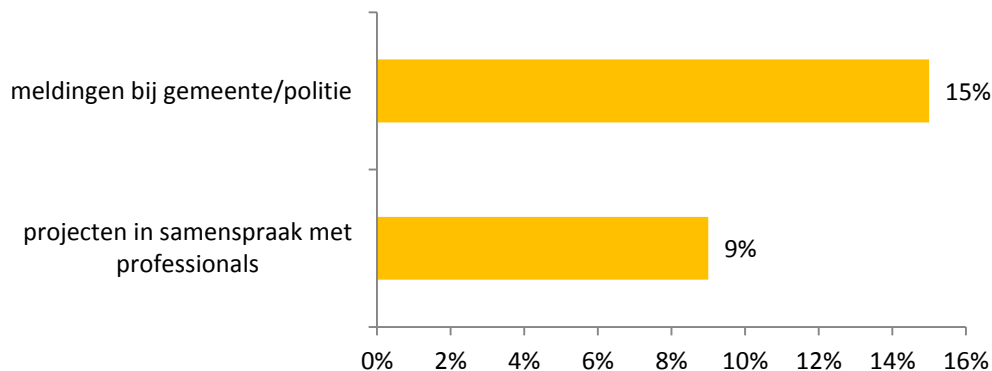

Uit de landelijke Veiligheidsmonitor (2013) blijkt dat 18% van de Groningers zich wel eens onveilig voelt in de eigen buurt. Een kwart voelt zich wel eens onveilig rondom uitgaansgelegenheden. Voor geheel Nederland komen vanuit de Veiligheidsmonitor vergelijkbare resultaten naar voren.

betaalde baan of die een opleiding volgen zijn vaker bereid een actieve rol te spelen in de verbetering van lokale veiligheid.

Dit willen ze doen door de gemeente te benaderen over achterstallig onderhoud, bijvoorbeeld over gebrekkige verlichting of meldingen te maken van onveilige situaties (figuur 3). Een kleiner deel van de Groninger bevolking is bereid deel te nemen aan projecten die in meer of mindere mate in samenspraak met professionals worden uitgevoerd. Denk hierbij aan buurtpreventieteams, buurtwachtprojecten en burgernet.

Figuur 3: Rol van burgers in de aanpak van lokale veiligheid, N=1.106 (meerdere antwoorden mogelijk)

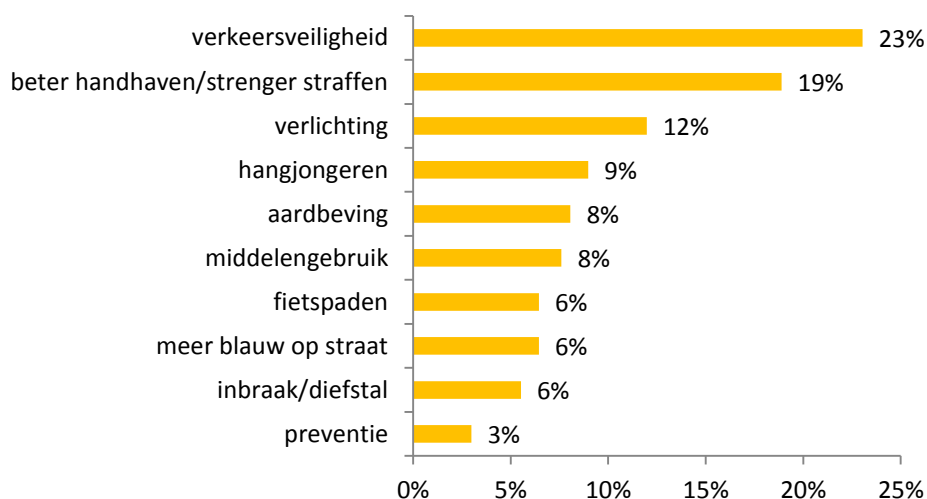

Burgernet is een samenwerkingsverband tussen burgers, gemeente en politie om de veiligheid in de woonomgeving te bevorderen. Uit registratiecijfers van de regiopolitie Groningen, blijkt dat begin 2014 provinciaal 9% van alle inwoners lid was van burgernet. Alle gemeenten in de provincie Groningen zijn bij burgernet aangesloten. In 2013 zijn ruim 300 burgernetacties gestart. De politie kan een burgernetactie starten na bijvoorbeeld een melding van een inbraak, beroving of vermissing van een persoon. Deelnemers ontvangen een spraak- of sms-bericht met het verzoek uit te kijken naar een persoon of voertuig.

Topprioriteit 1: verkeersveiligheid

Op basis van een open vraag hebben wij een topclijst gemaakt van de belangrijkste veiligheidsthema's volgens de Groningse bevolking. De vraag die het Groninger panel is voorgelegd is: 'Stel u heeft het voor het zeggen in de provincie Groningen. Wat zou u als eerste op het gebied van veiligheid willen aanpakken?' Alle ruim 600 open antwoorden zijn samengevoegd tot categorieën (figuur 4). Het aanpakken van verkeersveiligheid blijkt topprioriteit 1. Gevolgd door betere handhaving/strenger straffen en meer verlichting buiten de bebouwde kom en op fietspaden. In de bijlage van dit feitenblad zijn een aantal reacties van panelleden op deze vraag opgenomen.

Figuur 4: Wat zou u als eerst op het gebied van veiligheid willen aanpakken?

Deze topiclijst geeft een wat ander beeld dan de inventarisatieronde langs gemeenten die in 2013 is gehouden. In opdracht van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten is in 2013 een onderzoek gedaan naar het veiligheidsbeleid dat gemeenten voeren en de prioriteiten die ze daarin stellen (*Prioriteiten in Veiligheid, 2013*). Dit onderzoek biedt inzicht in de belangrijkste thema's van het lokale veiligheidsbeleid. Tabel 1 geeft een overzicht van de top 5 van inhoudelijke veiligheidsthema's voor de komende jaren. Overlast in de woon- en leefomgeving staat bovenaan de top 5 voor Noord-Nederlandse gemeenten. Verkeersveiligheid komt hierin niet voor, terwijl dit bovenaan de prioriteitenlijst van de Groninger bevolking staat (figuur 4). Echter, over het algemeen zien gemeenten de inzet op verkeersveiligheid als onderdeel van het tegengaan van overlast in de woon- en leefomgeving. Dit sluit aan bij verschillende onderzoeken naar verkeersveiligheid, waaruit blijkt dat verkeersproblemen een belangrijke bron zijn van overlast in de woonomgeving (Blaauw, 2012).

Tabel 1. Top 5 prioriteiten Nederland en regionale politie-eenheid Noord-Nederland

	Landelijke Top 5 2013-2015		Top 5 Noord-Nederland 2013-2015
1	Inbraak woningen en bedrijven	1	Overlast woon- en leefomgeving
2	Overlast jongeren/jeugdgroepen	2	Alcohol- en/of drugsgebruik jongeren
3	Overlast woon- en leefomgeving	3	Overlast jongeren/jeugdgroepen
4	Alcohol- en/of drugsgebruik jongeren	4	Onveiligheidsgevoelens burgers
5	Rampen en crisisbeheersing	5	Inbraak woningen en bedrijven

Bron: *Prioriteiten in Veiligheid, 2013*

Actieve betrokkenheid van burgers bij veiligheid

Samenvattend kunnen we concluderen dat betrokkenheid van burgers bij veiligheid in de eigen woonbuurt wenselijk is, maar nog niet vanzelfsprekend. Eén op de vijf Groningers zegt te willen helpen de veiligheid in de buurt aan te pakken, of dit reeds te doen. De helft hiervan is bereid actief deel te nemen aan projecten die in meer of mindere mate in samenspraak met professionals worden uitgevoerd. Uit een literatuurstudie van de Vrije Universiteit (2014) blijkt dat de belangrijkste opbrengsten van burgerparticipatie op het domein van sociale veiligheid voor burgers én voor politie/beleidsmakers te maken hebben met het 'gevoel' rond veiligheid. Dan gaat het vooral om: zich veiliger voelen, een positiever gevoel ervaren over de omgeving, meer vertrouwen hebben in de politie, het gevoel een nuttige bijdrage te leveren aan de samenleving of aan de zelfredzaamheid van bewoners. Burgerparticipatie kan zo op een directe en indirecte manier bijdragen aan een sterker veiligheidsgevoel, het tegengaan van overlast in de woon- en leefomgeving en een versterking van de

leefbaarheid en sociale samenhang. Op deze manier kan actieve betrokkenheid van burgers van grote betekening zijn op de lokale veiligheidssituatie.

Vragen?

Heeft u vragen over bovenstaande uitkomsten of over het Groninger Panel? Neem dan contact op met onderzoeker Femke de Haan, f.dehaan@cmogroningen.nl, 050-5770101.

Publicatiedatum: november 2014

Uitvraag Groninger Panel: juni 2014

Gebruikte literatuur

Erik van Marissing en Inge van der Beijl (2013), *Actieve betrokkenheid van burgers bij veiligheid. Wel verantwoordelijk, niet verplicht*. Secondant #3/4 juli-augustus 2013.

Jasper van Gaalen en Volkan Atalay (2013), *Prioriteiten in Veiligheid*. BMC Onderzoek, in opdracht van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

Margot J. Blaauw (2012), *Doe meer met Veilig Verkeer, burgerparticipatie bij verkeersveiligheid*, Veilig Verkeer Nederland.

Land, M. van der, Stokkom, B. van, Boutellier, H. (2014) *Burgers in veiligheid. Een inventarisatie van burgersparticipatie op het domein van de sociale veiligheid*. Vrije Universiteit, faculteit der Sociale Wetenschappen, WODC.

Bijlage 1: Quotes panelleden

Onderstaande reacties is een greep uit de ruim 600 antwoorden van panelleden die hebben geleid tot eerder genoemde topiclijst (figuur 4).

Verkeersveiligheid

‘agressief gedrag in het verkeer aanpakken. Handhaaf snelheid in woonwijk’
‘alle uitzicht belemmerende obstakels verwijderen in het verkeer’

Hangjongeren

‘meer controle op groepen jongeren die intimiderend kunnen zijn’
‘meer activiteiten voor jeugd, om verveling tegen te gaan, zodat ze niet in criminaliteit komen’

Meer blauw op straat

‘meer zichtbaar politie ’s avonds. Ik zie nooit politie in de buurt ondanks veel inbraken’
‘het zou mooi zijn dat agenten minder administratie hoefden te doen en daardoor meer de straat op konden. Dat verhoogd de veiligheid’

Handhaven/strenger straffen

‘investeren in handhaving: camerabewaking + burgerwachten met opsporingsbevoegdheid’
‘inbrekers harder straffen, niet gelijk weer laten lopen’

Aardbevingen

‘Betere voorlichting, informatie en begeleiding ivm de aardbevingsproblematiek’
‘Meer aandacht en acties voor het voorkomen van de gevolgen van aardbevingen’

Preventie

‘Alcohol- en drugspreventie op scholen intensiveren’
‘meer burgerinitiatieven in probleemwijken’

Verlichting

‘meer verlichting op fietspaden buiten bebouwde kom’
‘meer verlichting op sommige duistere plekken’

Middelengebruik

‘drugsdealers aanpakken. Ze kunnen teveel hun gang gaan, zelfs hier in de buurt kan ik huizen aanwijzen waar gedeald wordt’
‘meer controle op onze jeugd ivm drugs en alcohol’